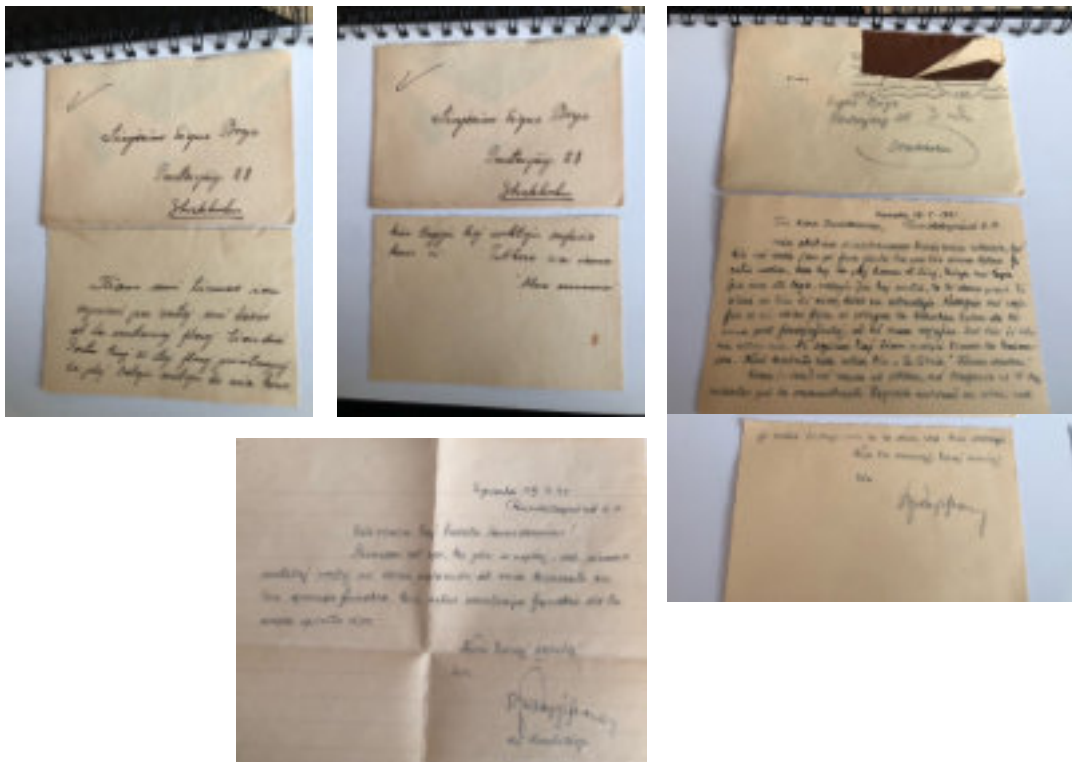

SVENSKA ESPERANTOTIDNINGEN

La Espero

2022:3

Vem var "La blua anemono" i brev på esperanto till Signe Boye? Vet du? Sidorna 6-7

Medlemsmöte på Zoom 13 oktober – sid 4

Beställ esperantokalender för 2023 – sid 8

Organ för Svenska Esperantoförbundet

ISSN 0014-0694

2022 • 110-a jarkolekto

Fondita en 1913

Redaktion: Olof Pettersson och Keiko Snarberg

Frågor om prenumeration, adressändringar o. dyl.:

Box 2276, 103 17 Stockholm, tel. 08-34 08 00.

svenska@esperantoforbundet.se

E-post till redaktionen:

laespero@esperantoforbundet.se

Ansvarig utgivare: Bengt Olof Åradsson

Utformning: Omnibus Typografi & Bengt O Åradsson

Tryck: Pingvinpress, Råå

Prenumeration: 200 kr.

Prenumerationsavgiften för La Espero ingår i medlemsavgiften.

Plusgiro 20 12-3, Esperantoförbundet.

ESPERANTOFÖRBUNDET

Postadress: Box 2276, 103 17 Stockholm

E-post: svenska@esperantoforbundet.se

Nätsida: www.esperantoforbundet.se

Plusgiro: 20 12-3, Esperantoförbundet

Swish: 123 523 41 66, Esperantoförbundet

Payson: pago@esperantoforbundet.se

IBAN-konto: SE50 9500 0099 6034 0002 0123

Medlemsavgift fr.o.m 2022:

Medlemsavgift för 12 månader: 180 kr. I avgiften ingår medlemsorganet LA ESPERO, som skickas i pdf-format via epost till registrerad epostadress.

Avgift med postsänd papperstidning: 230 kr.

UEA-avgifter och prenumerationer: Leif Holmlund,

Kågevägen 40 B, 931 38 Skellefteå, tel: 070 620 08 46

ESPERANTOFÖRLAGET

Adress: c/o Nordenstorm

S:t Olofsgatan 26; 753 32 Uppsala

Plusgiro: 578-5

Nätsida: www.esperanto-gbg.org/eldona/

E-post: eldona@esperantosverige.se

ESPERANTOGÅRDEN

Adress: Esperanto-Gården,

680 96 Lesjöfors,

Nätsida: www.esperantogarden.se

E-post: info@esperantogarden.se

Telefon: 070 767 54 55

Manus till La Espero

sänds till La Espero, c/o

Svenska Esperantoförbundet, Box 2276, 103 17 Stockholm; Tel 08-34 08 00

E-post: laespero@esperantoforbundet.se

	Stoppdatum	Utkommer senast
Nr 1	1 februari	1 mars
Nr 2	15 maj	5 juni
Nr 3	20 augusti	15 september
Nr 4	1 november	1 december

Utgivningsplanen är preliminär. Den som har brådskande information som måste komma ut senast ett visst datum bör ta kontakt med redaktören i god tid innan.

Vi har saknat möjligheten att mötas fysiskt under pandemiåren men också utvecklat våra arbetssätt och möjligheter att mötas mer digitalt. *La Tria Skandinavia Kongreso* i våras var ändå ett angenämt avbrott från det digitala.

Som nämnades i förra numret av LA ESPERO har vi tackat ja till att delta vid en europeisk kongress i Strasbourg i maj år 2024 och vi ser förstås gärna ett stort deltagande från Sverige med initiativ och engagemang i olika aktiviteter. Inga detaljer finns ännu men om du är intresserad att vara med i förberedelserna och genomförandet så meddela oss i styrelsen om det.

Vi ser ändå att vi nu inte helt ska återgå till gamla mönster med möten och sammankomster, utan dra nytta av de nya möjligheterna till brett deltagande utan resurskrävande resor. Men hur gör vi det på bästa sätt? Digitala årsmöten känns som något bra att jobba vidare med för att så många som möjligt ska kunna delta men digitala kongresser framstår som mindre lyckat. Hur kan vi planera på bästa sätt och få engagemang kring anordnande av fysiska sammankomster? Vad vill medlemmarna?

Den 13 oktober har vi ett öppet medlemsmöte via Zoom där vi hoppas att alla med en åsikt deltar för att diskutera detta. Titta i Kalendaro för mer information.

Den stora Språktidningenkampanjen har nu fullföljts och vi tycker oss ha sett att det funnits ett glädjande stort intresse. Många har deltagit i tävlingarna under de föregående åren medan årets ordfläta inte hade något tävlingsmoment att skicka in svaret. Av de nya medlemmar som tillkommit under senare tid finns säkerligen ett antal som upptäckt esperanto genom kampanjen.

Vi hoppas att vi ses och hörs den 13 oktober eller i något av de andra forumen!

SEF-styrelsen

Medlemmar till redaktionskommittén

Redaktionskommittén, som i praktiken överlappar med det som också kallas verksamhetsgruppen och tidigare infogrupper, skulle fortfarande behöva utökas med fler medlemmar som kan tänka sig att vara med på ett hörn. Det kan handla om att hjälpa till med korrekturläsning, bidra med några rader eller någon bild från ett evenemang, göra inlägg i våra sociala medier, eller bara agera bollplank för nytt informationsmaterial. Hör av dig till antingen svenska@esperantoforbundet.se eller laespero@esperantoforbundet.se

Olof Pettersson

Kommande aktiviteter från Kalendaro

För att rapportera in er klubbs eller grupps aktiviteter, gå in på Esperantoförbundets hemsida, esperantoforbundet.se, och fyll i formuläret!

Må 19 sep

Esperantokurs fortsättning på Zoom

On 21 sep

Esperantokurs nybörjare på Zoom

To 22 sep

Torsdagsmys/Ĵaŭda umado* 19.00

Zoom

Lö 24 sep

Lördagsmys/Sabata umado* 11.00

Zoom

Må 26 sep

Esperantokurs fortsättning på Zoom

Europeiska språkdagen

Ti 27 sep

Evenemang för europeiska språkdagen i

Europahuset i Stockholm för inbokade skolklasser.

SEF/EKS medverkar.

Arbetsstyrelsemöte

On 28 sep

Esperantokurs nybörjare på Zoom

To 29 sep

Torsdagsmys/Ĵaŭda umado* 19.00

Lö 01 okt

Lördagsmys/sabata umado* 11.00

Zoom

Lär du dig Esperanto?

Har du bokpaketet eller följer du någon nätkurs, typ lernu.net?

Vill du öva lite konversation, kunna ställa frågor och få kompletterande undervisning på nivån A1–A2? På Zoom alla måndagar kl 20–21 sysslar vi just med det.

Vi tar också del av Esperantos kultur i form av artiklar, poesi osv.

Alla är välkomna. Både de som lär sig och som kan fungera som ledare. Skriv till esperantoagado@outlook.com.

Du deltar när det passar dig. Det kostar inget. Det är roligt att lära sig Esperanto.

Sten Svenonius

Göteborgs Esperantoförening har nu två Zoom-kurser igång under hösten 2022, öppna för alla i Sverige:

1) **Nybörjarkurs** med boken EPoGo (Esperanto por gimnazianoj) onsdagar kl. 18.30–19.30. Några platser kvar. Ledare: Siv Burell

2) **Vårens kurs – nu fortsättningskurs –** på måndagar kl. 17–18. Använder också EPoGo. Den startar på kap. 12. och leds av Nick Kalivoda och har också några lediga platser.

Kursboken kostar 100:- + frakt, annars inga kostnader. Obs! Tekniken måste du klara själv. Ladda ner Zoom-appen, så skickar jag länken.

Anmälan till Siv Burell siv.burell@gmail.com. Jag skickar läroboken, så snart jag fått din anmälan: namn och mailadress + postadress. Helst också tel.nummer för att snabbt kunna meddela ev. förändring.

Välkommen!

/Siv

Må 03 okt

Esperantokurs fortsättning på Zoom

On 05 okt

Esperantokurs nybörjare på Zoom

To 06 okt

Torsdagsmys/Ĵaŭda umado*

Lö 08 okt

Lördagsmys/Sabata umado*

Må 10 okt

Esperantokurs fortsättning på Zoom

Ti 11 okt

Arbetsstyrelsemöte

On 12 okt

Esperantokurs nybörjare på Zoom

To 13 okt

Medlemsmöte via Zoom. *Se separat artikel på sidan 4.*

Fr 14 okt

Klubbmöte EKS Stockholm 17.30. Soile berättar om sommarkurser i Åbo och Göteborg. ABF-huset, plan 5, Blekingerummet.

**Torsdags- och lördagsträffarna är informella och hålls normalt förutsatt att några deltagare ansluter inom de första 15–20 minuterna.*

Medlemsmöte via Zoom torsdag 13 oktober kl. 19.00

Pandemin har begränsat möjligheten till olika funktionärsträffar och liknande de senaste två åren. Även våra två senaste årsmöten har fått hållas via videosamtal av samma anledning. Nu bjuder styrelsen in till ett videomöte för att diskutera former för aktiviteter och engagemang.

På årsmötet 2017 i Forsvik beslutade vi att SEF-styrelsen enbart ansvarar för organiserandet av själva årsmötet, inte hela kongressevenemanget. Detta för att styrelsen de senaste föregående åren i alltför hög grad även har fått agera lokal kongresskommitté (LKK), en uppgift som idealiskt ska drivas av medlemmar på kongressorten, men förstås i samarbete med styrelsen.

Även separera årsmöte och kongress?

På det senaste årsmötet var frågan uppe om vi helt enkelt borde separera årsmötet (som kan hållas digitalt eller som ett så kallat hybridmöte, att det finns möjlighet att både vara med på plats eller via videosamtal) från kongressen, själva sammankomsten med umgänge, föreläsningar och underhållning. Fördelen är då att årsmötet kan hållas tidigare på året, som exempelvis i år, i mars, i stället för att nästan halva kalenderåret hinner gå, om årsmötet hålls i senare halvan av maj, innan den nya styrelsen tillträder och börjar sitt arbete. Samtidigt blir den klubb eller grupp som åtagit sig att agera LKK mer fria att välja tidpunkt då det inte längre hänger på att det måste vara senast ett visst datum som årsmötet måste hållas.

Hybridmöte även för medlemsmötet

Vår förhoppning från styrelsens sida är att mer teknikvana medlemmar kan hjälpa till och ordna

hybridmöten även för detta medlemsmöte: helt enkelt att erbjuda möjligheten till mindre teknikvana medlemmar att sammanstråla och sitta vid samma dator. Eller att en klubb eller grupp samlas – i den klubblokal ni brukar använda, hemma hos någon, i ett rum på biblioteket, i gemensamhetslokalen i bostadsområdet – och kopplar upp sig tillsammans.

Engagemang och aktiviteter

Tanken med medlemsmötet är att diskutera vad vi som medlemmar vill göra, var och när vi ska träffas härnäst, vad för slags aktiviteter som finns intresse för – och vilka som är villiga att hjälpa till att organisera dem.

Vanligt torsdagsmöte

Mötet är i praktiken ett vanligt torsdagsmöte, alltså ett av de som hålls öppet för på torsdagar och finns inlagda i Kalendaro på hemsidan varje vecka i SEF:s Zoomkanal för den som vill delta (förutsatt att mer än en person dyker upp inom ungefär den första kvarten). Men genom att avisera ett specifikt möte och ett specifikt ämne att diskutera här och i förväg, hoppas vi att det inte bara blir vi medlemmar som också råkar sitta i styrelsen, utan att fler tar tillfället att komma med förslag och synpunkter!

Samma tid, samma kanal

Mötet hålls i sedvanlig Zoomkanal som de senaste årsmötena och vissa klubbars kursaktiviteter. Har du inte varit med tidigare, hör av dig till styrelsen, svenska@esperantoforbundet.se, så kan du få länken med lösenordet tillskickad! Välkommen!

SEF-styrelsen

Ĉu vi interesigas pri muzika renkontiĝo?

Ni, kiuj ludis dum Tria Skandinavia Kongreso en majo, havis la ideon, ke ni povus aranĝi renkontiĝon ie kun la celo ludi kune kaj eventuale fari koncerton kun muziko en Esperanto por la publiko.

La dato kaj loko ankoraŭ ne estas decidita, kompreneble necesas tempon por antaŭplanado, do verŝajne printempe 2023. Ankaŭ estus dezirinde havi lokon alireblan por esperantistoj el niaj najbaraj landoj. Kelkaj eblaj lokoj povus esti Folkkulturcentrum, la kultura domo en Hjorthagen en Stokholmo, kie ni havis la jarkunvenon en 2019, sed ni ja ankaŭ tiam daŭre havos aliron al nia ejo en Herrljunga.

La unua paŝo estas esplori kiom da homoj estus interesitaj. Tial, se vi estas, bonvolu sendu mesaĝon al muzika-renkontigo@esperantordio.org kaj indiku kiujn instrumentojn vi ludas, kaj kiujn vi povus eventuale alporti mem.

Ĉinaj gestudentoj

Fine de aŭgusto mi havis la eblecon kaj favoron interparoli kun dek ĉinaj gestudentoj, kiuj volis praktiki Esperanton. Kelkaj el ili jam sufiĉe longe studis Esperanton, kiam la aliaj dumsomere intense studis nian internacian lingvon. La bazan instruadon kadre de la intensa kurso plenumis ĉinaj instruistoj.

Temis pri grava afero ke ili perfektigu en la lingvouzado. Ĉar, krom la kerna grupo el la Esperanto-fako de la Zaozhuang universitato (Ĉinio), aliĝis ankaŭ aliaj al la magistras studoj pri interlingvistiko en AMU⁽¹⁾. Tiuj studoj komenciĝos fine de septembro. Por paroligi la studentojn necesis, aŭ almenaŭ pli utilis, aranĝi interparoladon kun neĉinoj.

Inter la jaroj 2014 kaj 2017 mi partoprenis la interlingvistikajn studojn en Poznan, gvidata de Ilona Koutny, kaj pro tio ni antaŭaj gekursanoj estis demandataj ĉu inter ni troviĝis kelkaj, kiuj pretis interparoli kun la ĉinaj studentoj. Kiel ĵus iĝinte plentempa pensiulo kun multe da tempo, mi volontulis al tiu tasko.

Ni uzis Zoom kiel komunikan ilon kaj ni entute interparolis 4-foje 90 minutojn. Krom kelkaj spontanaj temoj kiel vetero, antaŭtagmeza programo, kie ili loĝas, prepari manĝon aŭ baki, pri la profesioj de iliaj gepatroj, pri vizito al diversaj lokoj en Ĉinio ktp. ili ankaŭ ricevis taskojn por prepari al la sekvonta sesio: kion ili planas/revas/pensas ke ili faros post 5 jaroj;

kion mi/vi povas fari por protekti la naturon/medion; kion ili faras dum sia libertempo, ĉu ili havas hobion aŭ muzikas aŭ sportas aŭ ...?

La studentoj estis 20–25 jaraj. Kun intereso mi rimarkis ke ili alparolis unu la alian per s-ro/s-rino! Do kompreneble ankaŭ mi komencis alparoli ilin tia-maniere. Jam en tiu malgrandaĵo oni rimarkas la kulturajn diferencojn.

Bengt Olof Åradsson

⁽¹⁾ En Adam Mickiewicz Universitato (AMU), en Poznano, Pollando, jam de 1998 funkcias internaciaj postdiplomaj interlingvistikaj studoj.

KELI-kongreso en Hungario

La duan parton de julio, ĉirkaŭ 25 kristanaj Esperantistoj kolektiĝis en Domaszék en sud-orienta Hungario por tie kongresi post pandemia kongresa paŭzo. Plejparte estis t.n. orienteŭropanoj, kiuj partoprenis. Fakte nur mi kaj mia familio, unu franco kaj unu sviso alvenis el Okcidenteŭropo. La nombro de kongresanoj estis nekutime malalta kaj la verŝajna kaŭzo estis ke daŭre regis timo pro la kovim-pandemio inter kutimaj kongrespartoprenantoj, kiuj do ne venis al la kongreso.

La programo enhavis prelegon pri la temo "li ne faris diferencon inter ni kaj ili", kulturajn erojn (popola muziko kaj dancoj), ekskursojn al Szeged kaj al la rotondo kaj liber-aera muzeo en Ópusztaszer, kie troviĝas renovigita panorama pentraĵo el la 19-a jc pri la konkera alveno de

la hungaroj en la 9-a jc. Impona pentraĵo kun sona "ilustraĵo".

Pro la varma vetero mi malfacile povis partopreni la ekskursojn, kaj kiel eble plej rapide serĉis ombrojn kaj lokojn kun klimatizado. La malgranda

nombro de kongresanoj, ebligis al mi ekkoni kaj paroli kun ĉiuj kaj tiel mi havas novajn esperantajn geamikojn. Sekvontjare ni kongresos en Pollando en Bjalistoko.

Bengt Olof Åradsson

Bildo: En la liber-aera muzeo troviĝas statuoj kiuj montras la alvenon de la hungaroj je la fino de la 9-a jc.

Deklaro de la 107-a Universala Kongreso de Esperanto en Montrealo, Kanado

La 746 partoprenantoj – el 57 landoj – de la 107-a Universala Kongreso de Esperanto, kunveninte en Montrealo, Kanado, de la 6-a ĝis la 13-a de aŭgusto 2022, traktis la kadran temon "Lingvo, vivo, tero: Jardeko de Indiĝenaj Lingvoj." Per teritoria agnosko en la malferma ceremonio de la Kongreso, ni esprimis nian profundan dankon al la diversaj indiĝenaj nacioj, unuavice la ganjenka popolo (Kaniien'kehá:ka, Mohawk), kiuj neniam cedis siajn rajtojn je tiu teritorio, kie ni kunvenis.

Per prelegoj, filmoj, diskuttrondoj, kaj ankaŭ lingvokurso pri la aniŝinabeka, ni lernis pri la granda diverseco de indiĝenaj lingvoj kaj kulturoj en Nord-Ameriko kaj tutmonde. Ni konstatis, ke indiĝenaj popoloj ludas gravan rolon en la konservado de naturaj resursoj kaj biologia diverseco, kaj estas portantoj de fundamentaj scioj por nia daŭripova ekzisto sur la Tero. Ni krome aŭdis kiel, malgraŭ multaj baroj kaj atakoj al iliaj rajtoj, tiuj popoloj organiziĝas por daŭre plenumi siajn tradiciajn okupojn, konservi siajn kulturajn praktikojn kaj aserti siajn rajtojn je siaj teroj.

Honore al la komenco de la Internacia Jardeko de Indiĝenaj Lingvoj (2022–2032), nia Kongreso eldonis novan tradukon en Esperanto de la Deklaracio de Unuiĝintaj Nacioj pri la Rajtoj de Indiĝenaj Popoloj. Inter la multaj rajtoj agnoskitaj en tiu dokumento, ni aparte atentigas pri Artikolo 13, laŭ kiu "Indiĝenaj popoloj rajtas revivigi, utiligi, evoluigi kaj transdoni al estontaj generacioj siajn historiojn, lingvojn, buŝajn tradiciojn, filozofiojn, skribsistemojn kaj literaturojn, kaj asigni kaj reteni siajn proprajn nomojn por komunumoj, lokoj kaj personoj." Kiel movado por lingvaj rajtoj, ni esprimas nian fortan subtenon al tiuj principoj.

La parolantoj de Esperanto alte taksas la valoron de kultura kaj lingva diverseco kaj kunlaboras por realigi lingvan demokration en monda skalo. Konforme al tiuj celoj kaj al la informoj kaj ideoj pritraktitaj en ĉi tiu Kongreso, ni deklaras nian solidarecon kaj subtenon al indiĝenaj popoloj en ties streboj por memdetermino, paco, justeco, kaj interkompreniĝo.

Signe Boye – esperantist

Vi fick en förfrågan genom kontaktformuläret på SEF:s hemsida om att översätta ett par brev från esperanto. Jag erbjöd mig att göra det och blev positivt överraskad när jag såg att två av dem var från Ferenc Szilagyí till Karin Boyes mamma Signe. Det tredje var ett kondoleanskort från någon som kallar sig "Blua Anemono" med anledning av Karins bortgång.

Förfrågan kom från Pia-Kristina Garde som forskat och skrivit flera böcker och texter om Karin Boye. Pia-Kristina Garde skriver i ett nyligen inlagt Facebook-inlägg:

När Karin Boye hittades död i april 1941 kom det en hel del kondoleansbrev till Signe Boye och

familjen. Det kom kort och brev, från både kända och okända. Det var brorsdottern Moa Boye och jag som letade efter modern, Signe Boyes födelsedagsbok, nere i familjens källare.

Vi hittade den inte, men jag såg att det låg väldigt mycket papper i en tvättkorg. Moa trodde inte att det var något, men jag bad att få titta i alla fall, och där var de... kondoleansbrev från 1941.

Jag har publicerat en del av dem, men några brev var på esperanto, så där måste jag få hjälp. Att översätta via Google tycktes kunna fungera, men det sprack hela tiden då jag tillförde ett tänkt ord. Så jag gav upp.

Jag vände mig till Svenska Esperantoförbundet, och fick hjälp av dess sekreterare, Ann-Louise Åkerlund.

Det man ska veta är att Signe Boye som föddes 1875, började

lära sig esperanto i 60-årsåldern. Jag har papper om detta som jag tyvärr inte har lyckats hitta, men jag vet att hon även undervisade i esperanto.

Man ska också veta att hon var spiritist, och att hon skrev på flera visitkort och i brev att hon var övertygad om att Karin "alltjämt lever som en personlig medveten intelligens, alltjämt utvecklas och alltjämt, kanske friare och mer obehindrat än med materiens bojar, arbetar för sina höga ideal.", som hon till exempel skrev till sin svåger, Emil Boye, i augusti 1941.

Man kan tänka sig att en av personerna som skrivit hade fått ett liknande brev.

Men jag börjar med ett odaterat anonymt brev, som möjligen innehöll en eller flera blommor:

"När man inte vågar uttrycka något med ord, låter man de känsliga blommorna säga det.

Det kom ett brev ...

I sommar fick SEF ett brev från en advokatfirma i Mo i Rana, Norge. Det innehöll upplysningar om att Ester Olsen i Korgen avlidit utan efterlevande och testamenterat sin kvarlåtenskap i lika delar till NEL (Norvega Esperanta Ligo), SEF och hemsjukvården i Korgen. Brevet var bara en förhandsinformation eftersom bouppteckningsmannen kan ännu inte uppge summan av tillgångarna, bl a för att hon ägde en fastighet som måste avyttras.

Jag träffade Ester då jag läste esperanto på Karlskoga Folkhögskola hösten 1998. Senare fick jag höra att hon hade mycket god kontakt med Roland Larsson i Stockholm, så jag ringde upp honom för att få veta lite mer om Ester.

Roland och Ester träffades i Karlskoga i mitten av 1990-talet och hade sedan tät kontakt med varandra under årens lopp. De reste mycket tillsammans med hjälp av Pasporta Servo och bodde tidvis hos varandra i Korgen respektive Stockholm.

Ester var en mycket aktiv esperantist så länge hälsan tillät. Hon deltog i lokalradioprogram, hjälpte till i arbetet med den nya norsk-esperantiska ordboken och var under några år ersättare i styrelserna för norska Esperantoförlaget och Rolf Uhléns Legat, en fond för stöd till esperantorörelsen i Norge.

Ester drabbades tyvärr av sjukdom och tillbringade sina sista år på ett vårdhem. Fotot, som enligt anteckning på baksidan är från 2003, har jag fått av Roland Larsson.

Ester Olsen. Foto från Roland Larsson.

Ann-Louise

Forpaso de Bertil Andreasson

Mi volas informi vin ke mia edzo, Bertil Andreasson mortis la 6-an de aŭgusto. Li dum multaj jaroj estis fidela membro de SEF.

Lisbet Andreasson

*Må dessa små vårblommor
frambära mitt hjärtas vackraste
känslor."*

Undertecknat:
"blua anemono"

De andra breven kom från Ferenc Szilagyi, (1895–1967) som uppgav Rundelsgränd 6 A i Uppsala som avsändaradress. Han var en ungersk-svensk esperantoförfattare och jurist.

Det första brevet är skrivet 29/4 1941, några dagar efter att Karin Boye hade hittats död.

"Ärade och värderade meningsfrände! Tillåt mig att med enkla men djupt kända ord ge uttryck för min medkänsla i din stora sorg, som samtidigt är en sorg för det svenska andliga livet.

Med hjärtliga hälsningar,
Szilagyi Ferenc"

Det står även ett ytterligare namn, Rozehilagyi, och Ann-

Louise Åkerlund undrar om det kan vara hans hustru.

Någon som vet?

Det andra brevet är skrivet den 16/5, 1941, och bör vara ett svar på ett brev från Signe Boye, där hon har sänt med Karin Boyes Ex libris.

"Käraste meningsfrände,
Min envisa förkylning förhindrade mig(från) att redan tidigare tacka dig för ditt första brev.

Det var det ädlaste, vackraste och mest mänskliga av alla som jag hittills har läst. Jag läste det, och läste det igen, och kände att ni måste ha rätt.

Jag sitter här i livet som i ett väntrum. Ibland reser man till mig, en annan gång vinkar jag (med) kärlekens vita duk efter dem som reser, eller så reser jag själv. Men denna plats är inte min. Jag längtar (efter) och fruktar universum allt mindre.

Så rörande vacker är denna "Ex Libris". Hjärtligt tack!

När (- någon gång) jag kommer till Sthlm, ringer jag och berättar om manuskriptet. Inget resultat finns ännu, men det ligger nu i alla fall hos det andra resp. tredje förlaget.

Med mycket varma hälsningar
Er Szilagyi Ferenc"

Om det är någon av er, som läser detta, som vet vem Blua Anemono var, så skulle vi gärna vilja veta det. Skriv till mig på annlouiseakerlund@gmail.com.

Ann-Louise

Konsiloj por esti (iom pli) sekura surrete kaj aliloke

Nian sekurecon kaj privatecon surrete ni plej ofte protektas per pasvortoj. Tial, estas grava afero havi bonajn, sekurajn pasvortojn.

Laŭ mi, estas pli bone havi dudek simplajn kaj malfortajn pasvortojn, sed malsamaj, por ĉiu retejo, servo, ktp., ol uzi la saman sed komplikan kaj fortan ĉie: Se iu malbonulo rompus la sistemon kaj iel akirus ĉiujn pasvortojn (aŭ simple sukcesas diveni vian pasvorton por unu retejo el tiuj kiujn vi uzas) li verŝajne provos ensaluti per tiu pasvorto kaj uzantnomo (ofte la retpoŝta adreso) en ĉiu imagebla retejo, kaj per ĝi povos eniri ĉie, kie vi uzas la saman pasvorton kaj uzantnomon.

Same kiel en la fizika mondo

Vi verŝajne havas diversajn malsamajn ŝlosilojn por la perdo al via hejmo, por via aŭto, via biciklo, por eniri vian laborejon. Simile, vi devus havi malsamajn pasvortojn (kaj, fakte, prefere plurajn retpoŝtajn adresojn/uzantnomojn) por ĉiu retejo aŭ komputila sistemo kiun vi uzas. Malsamaj pasvortoj signifas tute malsamaj, ne nur ŝanĝu unu ciferon aŭ literon je la fino, kiel ekzemple *pasvorto1* al *pasvorto2*.

Eĉ ne rapida komputilo facile povas diveni sufiĉe longajn ĉenojn de miksitaj signoj kaj nombroj, sed bedaŭrinde, tiajn oni ankaŭ malfacile memoras.

Ekzempla metodo por krei pasvortojn

Por krei kaj memori bonajn pasvortojn, elektu aŭ elpensu iun frazon aŭ plurajn diversajn vortojn. Elpensu memoreblan algoritmon, do regularon aŭ paŝojn, por ŝanĝi, efektive kaŝi la vortojn, ekzemple:

1. Majuskligu la lastan literon de ĉiu vorto en la origina frazo,

2. anstataŭigu, ekzemple, ĉiun kvinan literon per la numero 5,

3. anstataŭigu unu aŭ pli specifajn literojn, aŭ minuskla aŭ majuskla, per alia signo, ekzemple *R* aŭ *r* per %, kaj *G* aŭ *g* per &.

Se ni uzas ekzemplofrazon *La suno brilas en la tago*, ĝi fariĝas (sen spacoj inter la vortoj) post la unua paŝo (majuskligu la lastan literon en ĉiu vorto)

LA sunObrilaSeNlAtagO

Kaj post la dua paŝo (anstataŭigu ĉiun kvinan literon per la cifero 5)

LAsu5Obri5aSeN5Atag5

Kaj post la tria paŝo (ŝanĝu *r* al % kaj *g* al &)

LAsu5Ob%i5aSeN5Ata&5

Jen multe pli sekura pasvorto ol simple *pasvorto123*. Se vi nur memoras la algoritmon, la paŝojn por kiel ŝanĝi ĝin, vi eĉ povas noti la bazan frazon, do, *La suno brilas en la tago*, sur papero en via valizo aŭ monujo aŭ poŝtelefono. Elpensi novajn frazojn por aliaj pasvortoj sed uzu la samajn paŝojn por ŝanĝi ilin. Ne bezonas esti kompreneblaj frazoj, povas esti nur vortoj: *kuri biciklo urso* iĝus *ku%l5icik5Ou%s5*.

Se vi volas noti la pasvorton surpapere

Alia metodo estas ke vi notas surpapere nur parton de la pasvorto, sed aldonas vorton aŭ kodon kiun vi memoras. Ekzemple, se la tuta pasvorto estas *ku%l5icik5Ourso* (do, *kuri, biciklo*, tamen *urso* sen ŝanĝo), nur skribu *ku%l5icik5O* surpapere tamen mem memoru kaj aldonu *urso* je la fino kiam vi fakte entajpos la pasvorton.

Olof Pettersson

Kalendrarna är tryckta och kan beställas

Som vi skrev i *LA ESPERO* 2022:2, finns väggkalendrar för 2023 med månadsnamn, veckodagar och helgdagar på esperanto. Om tillräckligt många blir sålda kan det bli aktuellt att göra om samma sak för 2024 då vi kanske även kan få med egna mer esperantorelaterade bilder och ytterligare förbättringar. Kalendrarna kostar 135 kr plus porto och kan beställas från Kalenderspecialisten:

<https://kalenderspecialisten.se/p/vaggkalender-esperanto-2023/>

Esperantlingvaj (plejparte) kalendaroj por 2023 mendeblas de Kalenderspecialisten kontraŭ 135 SEK plus afranko.

Bild: Kalenderspecialisten.se